

PHỤ NỮ, HÒA BÌNH & AN NINH (MẠNG) Ở KHU VỰC CHÂU Á - THÁI BÌNH DƯƠNG

PHỤ NỮ, HÒA BÌNH VÀ AN NINH (MẠNG): COVID-19 VÀ HƠN THẾ NỮA

Trong số những thách thức cấp bách đối với hòa bình và an ninh do đại dịch COVID-19 gây ra, an ninh mạng đã nổi lên như một lĩnh vực mới và quan trọng đối với việc áp dụng Chương trình nghị sự về Phụ nữ, Hòa bình và An ninh (WPS) ở khu vực Châu Á và Thái Bình Dương.

Đổi mới công nghệ đóng một vai trò quan trọng trong việc xây dựng và gìn giữ hòa bình. Công nghệ thông tin và truyền thông (CNTT-TT) đã mở ra những cách thức mới để ngăn ngừa xung đột và tăng cường sự tham gia của người dân. Công nghệ chuyển đổi cho phép chúng ta có được các hệ thống cảnh báo sớm tốc độ cao, hệ thống thông tin địa lý theo dõi xung đột, nền tảng cho các tiến trình hòa bình bao trùm và tham vấn, đồng thời trao quyền cho công dân chống lại sự lan truyền của thông tin xuyên tạc. Tất cả những tiến bộ này đều được củng cố bởi an ninh mạng.

Đại dịch COVID-19 đã nêu bật cách thức tận dụng những tiến bộ trong thế giới kỹ thuật số để ứng phó với các mối đe dọa đối với hòa bình và an ninh, khi các chính phủ, các công ty công nghệ, các tổ chức quốc tế và xã hội dân sự đều công bố các giải pháp kỹ thuật số để hiểu và ứng phó với đại dịch.

Đại dịch cũng đã chứng minh rằng các giải pháp kỹ thuật số phải được hỗ trợ bởi các khuôn khổ an ninh mạng mạnh mẽ. Từ các cuộc tấn công mạng vào bệnh viện, cơ sở nghiên cứu y tế và cơ sở hạ tầng thiết yếu khác cho đến phần mềm độc hại trong các ứng dụng thông tin giả mạo Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), các email lừa đảo cung cấp thiết bị bảo vệ cá nhân, giám sát kỹ thuật số và theo dõi liên hệ, COVID-19 đã đặt vấn đề an ninh mạng lên hàng đầu và là trọng tâm của các cuộc thảo luận về hòa bình và an ninh hiện tại, bao gồm cả Hội đồng Bảo an, đồng thời nêu lên ranh giới tiếp theo cho Chương trình nghị sự về Phụ nữ, Hòa bình và An ninh (WPS).

Các cuộc tấn công mạng hàng loạt có thể trở thành bước đầu tiên trong cuộc chiến lớn tiếp theo.

Tổng thư ký Liên Hợp Quốc (LHQ) (S/2018/404)

TÁC HẠI CỦA KỸ THUẬT SỐ ĐỐI VỚI PHỤ NỮ VÀ TRẺ EM GÁI

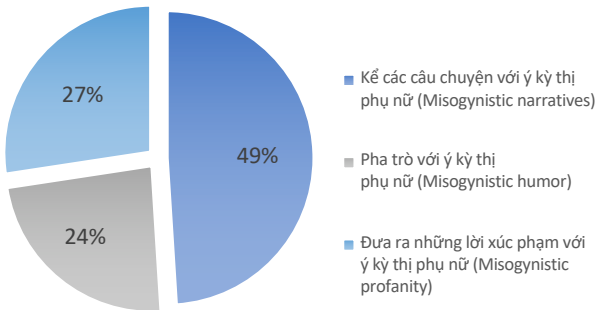
Trong khi các chính phủ, ngành công nghiệp và các công ty công nghệ đầu tư vào việc tăng cường số hóa và nỗ lực củng cố các khuôn khổ an ninh mạng, thì đại dịch COVID-19 và các giải pháp kỹ thuật số liên quan là một minh chứng điển hình về những thách thức và cơ hội liên quan đến an ninh mạng có sự bao trùm về giới.

Đại dịch COVID-19 nhấn mạnh bản chất quan trọng của việc tiếp cận thông tin và truyền thông một cách an toàn và đáng tin cậy. **Những hạn chế về Internet** ở Myanmar, Bangladesh và Pakistan có những tác động không đồng đều đối với những phụ nữ và trẻ em gái không có điều kiện tiếp cận thông tin về COVID-19 thông qua các phương tiện khác nhau. Đây là kết quả của phân biệt giới và các chuẩn mực xã hội ngăn cản họ nói chuyện với người khác hoặc ra khỏi nhà để nắm bắt thông tin.

Các hạn chế về viễn thông đã ngăn cản phụ nữ và trẻ em gái truy cập vào các tổng đài trợ giúp COVID-19, bao gồm cả các tổng đài trợ giúp về bạo lực trên cơ sở giới. Với sự gia tăng toàn cầu về tàn suất và cường độ bạo lực gia đình, bao gồm cả bạo lực do bạo tình gây ra, trong giai đoạn đại dịch COVID-19, việc tiếp cận bị gián đoạn có thể gây ra những hậu quả tàn khốc đối với phụ nữ và trẻ em gái. Các thủ phạm cũng đã vũ khí hóa viễn thông, cài đặt phần mềm gián điệp trên điện thoại thông minh cho phép chúng nghe lén, theo dõi, giám sát và quấy rối phụ nữ và trẻ em gái trong thời gian thực.

Phụ nữ ở mọi cấp độ, từ các chính trị gia, các nhà hoạt động về quyền con người, cho đến những người dùng Internet bình thường, đều phải đối mặt với **các mối đe dọa và quấy rối trực tuyến**, trong một số trường hợp đã dẫn đến các cuộc tấn công vào sự an toàn thể chất của họ. Bằng chứng cho thấy kể từ khi áp dụng các biện pháp phong tỏa và cách ly do COVID-19, ngôn từ kích động thù địch trên mạng và sự lan truyền thông tin xuyên tạc đã ngày càng gia tăng. Trong tháng 5, các tweet có chứa ngôn từ và ám chỉ kích động thù ghét phụ nữ đã tăng 100% mỗi tuầnⁱ. Những nỗ lực phá hoại cũng đã được thực hiện nhằm nhắm tới các hashtag trên Twitter ủng hộ phụ nữ và trẻ em gái, gồm cả #eachonereachone do phụ nữ khởi xướng để nâng cao nhận thức về bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái.

% CÁC TWEETS THEO TỪNG LOẠI

Các nền tảng kỹ thuật số cũng giúp các thủ phạm tăng khả năng ẩn danh, tạo ra một nền văn hóa trực tuyến không có sự trừng phạt. Ở Ấn Độ, một nhà hoạt động về quyền con người của phụ nữ là đối tượng của một chiến dịch đe dọa trên mạng xã hội, gồm cả nội dung khiêu dâm giả, trong khi bị giam giữ vì phản đối. Quấy rối trên mạng gây ra các mối đe dọa cụ thể đối với phụ nữ và sự an toàn của họ trên các nền tảng trực tuyến, cũng như đối với khả năng của họ trong việc đẩy mạnh văn hóa hòa bình thông qua tương tác kỹ thuật số.

Cùng với sự gia tăng làm việc tại nhà trên các mạng không an toàn, việc sử dụng các giao dịch điện tử cho các nhu cầu cơ bản, và yêu cầu bắt buộc phải đăng ký trực tuyến để tham gia vào không gian công cộng, đã làm gia tăng tội phạm mạng. Trong cuộc khủng hoảng hiện nay, số lượng email độc hại đã tăng 600%, cứ sau 39 giây lại xảy ra một cuộc tấn công mạng vào CNTT-TTⁱⁱ. Thái Lan đã cảnh báo về các trang web lừa đảo được thiết kế để lấy thông tin cá nhân của các cá nhân, bắt chước tên của các nền tảng được chính phủ sử dụng để kiểm soát người dân khi ra vào các cửa hàng và trung tâm mua sắm, mà phần lớn trong số đó là phụ nữ và trẻ em gái.

Ngoài ra, việc phong tỏa và hạn chế đi lại đã dẫn đến sự gia tăng đột biến trong **việc bóc lột và lạm dụng tình dục trực tuyến** đối với phụ nữ và trẻ em gái, bao gồm cả bóc lột tình dục vì mục đích thương mại và sự gia tăng số người cố gắng truy cập các trang web bất hợp pháp chứa tài liệu lạm dụng tình dục trẻ em. Lạm dụng và bóc lột tình dục trực tuyến thường đi kèm hoặc có thể dẫn đến bạo lực tình dục trực tiếp và bạo lực trên cơ sở giới đối với phụ nữ và trẻ em gái.

Các mạng lưới và tổ chức tội phạm đang lợi dụng sự gia tăng đột biến và kéo dài về số lượng phụ nữ và trẻ em gái trên mạng. Các mạng lưới buôn người và buôn lậu người nhập cư đang tuyển dụng

trực tuyến phụ nữ và trẻ em gái, những người dễ bị tổn thương khi đứng trước các cơ chế đối phó tiêu cực do tác động về kinh tế xã hội của COVID-19. Myanmar đã báo cáo sự gia tăng buôn bán phụ nữ và trẻ em gái vì mục đích lao động cưỡng bức, nô lệ tình dục và kết hôn ép buộc. Tuyển dụng trực tuyến từ lâu đã là một chiến thuật của các tổ chức cực đoan bạo lực nhưng những bất bình liên quan đến đại dịch COVID-19 đã dẫn đến các động lực mới của quá trình cực đoan hóa làm tăng nguy cơ tuyển dụng này.

Trong đại dịch COVID-19, các luật quản lý "tin giả" và phương tiện truyền thông trực tuyến đã được sử dụng để **hạn chế quyền tự do ngôn luận** và thắt chặt công tác kiểm duyệt. Các vụ bắt giữ vì bày tỏ sự bất bình hoặc bị cáo buộc phát tán thông tin sai lệch đã được báo cáo rộng rãi trong khu vực, bao gồm Bangladesh, Cambodia, Trung Quốc, Ấn Độ, Malaysia, Myanmar, Nepal, Philippines, Sri Lanka, Thái Lan và Việt Nam. Tại Philippines, luật sư về quyền con người và Thượng nghị sĩ Leila de Lima đã bị cấm tham gia các phiên họp của Thượng viện thông qua hội nghị trực tuyến. Trong một số trường hợp, những phụ nữ chỉ trích các ứng phó với COVID-19 đã bị giam giữ, xóa địa chỉ IP và tài khoản mạng xã hội của họ bị đình chỉ.

Ngày càng có nhiều chính phủ trong khu vực sử dụng các ứng dụng **giám sát kỹ thuật số và theo dõi liên lạc** để ngăn chặn đại dịch, bao gồm Úc, Hàn Quốc, Trung Quốc và nhiều quốc gia khác. Giống như các công cụ quyền lực khẩn cấp khác, việc sử dụng các ứng dụng này phải công bằng, không tùy tiện cũng không phân biệt đối xử, tôn trọng nhân phẩm, có thể được đánh giá và giới hạn thời gian. Hơn nữa, phải giải quyết các hậu quả khác nhau của giám sát kỹ thuật số và theo dõi liên lạc đối với phụ nữ và trẻ em gái, ngăn chặn các hành vi vi phạm quyền con người và bảo đảm cho các nhà hoạt động về quyền con người của phụ nữ tiếp tục công việc của họ trong không gian kỹ thuật số.

TĂNG CƯỜNG AN NINH MẠNG THÔNG QUA CHƯƠNG TRÌNH NGHỊ SỰ VỀ WPS

Thế giới kỹ thuật số tạo nền tảng cho mọi cấu trúc và hệ thống của cuộc sống hiện đại. Đối với phụ nữ và trẻ em gái sống trong thế giới kỹ thuật số thường đối mặt với cấu trúc quyền lực bất bình đẳng, các khuôn khổ an ninh mạng có sự bao trùm về giới có thể cung cấp cho họ một không gian kỹ thuật số, tôn trọng các quy định của pháp luật và quyền của phụ nữ và trẻ em gái.

Giống như hầu hết các cơ sở hạ tầng an ninh, **lĩnh vực an ninh mạng** ở châu Á và Thái Bình Dương có một **khoảng cách đáng kể về giới**, phụ nữ chỉ chiếm dưới 10% lực lượng lao động trong lĩnh vực an ninh mạng. Chênh lệch về sự tham gia của phụ nữ trong lĩnh vực này đã dẫn đến việc thiếu quan điểm giới khi cung cấp thông tin về an ninh mạng và xây dựng các khuôn khổ an ninh mạng không thể xác định và ứng phó với các mối đe dọa trên mạng mà phụ nữ và trẻ em gái phải đối mặt. Việc này trầm trọng hơn khi số các quốc gia ban hành luật bảo vệ dữ liệu trực tuyến và quyền riêng tư của các cá nhân chưa nhiều - dưới 40% các quốc gia ở châu Á và Thái Bình Dương có luật bảo vệ dữ liệu trực tuyến và quyền riêng tư.ⁱⁱⁱ

Ngoài ra, an ninh mạng thường được dự đoán dựa trên trí tuệ nhân tạo và các thuật toán, với sự hạn chế trong giám sát dân sự.

Vì 78% chuyên gia trí tuệ nhân tạo là nam giới, kinh nghiệm của nam giới chiếm phần lớn trong việc tạo ra thuật toán. Điều này có tác động trực tiếp đến hòa bình và an ninh đối với phụ nữ. Ví dụ, các thuật toán được sử dụng trong hệ thống tư pháp hình sự dự đoán quá mức nguy cơ phụ nữ tái phạm, dẫn đến kết án không công bằng đối với phụ nữ và tác động tiêu cực đến quyền tiếp cận các môi trường không giam giữ.

An ninh mạng ảnh hưởng đến tất cả mọi người - phụ nữ, nam giới, trẻ em gái và trẻ em trai. Thúc đẩy an ninh mạng sử dụng Chương trình nghị sự về Phụ nữ, Hòa bình và An ninh có thể đảm bảo một thế giới mạng có sự bao trùm về giới, bảo vệ quyền của phụ nữ và trẻ em gái, và các bài học kinh nghiệm rút ra từ các tiến trình hòa bình và an ninh truyền thống sẽ được sử dụng vì lợi ích của một thế giới kỹ thuật số ổn định, bền vững, tự do và cởi mở.

Sự tham gia: Tăng cường sự tham gia của phụ nữ vào an ninh mạng và quá trình ra quyết định liên quan đến thế giới kỹ thuật số là một bước quan trọng để đảm bảo rằng tất cả các rủi ro mạng được giải quyết. Phụ nữ cần được tạo điều kiện tốt nhất để xác định nhu cầu an ninh mạng của riêng họ và đóng góp kinh nghiệm sống của họ vào cơ sở kiến thức, cung cấp thông tin cho an ninh mạng, tuy nhiên mức độ đại diện của họ vẫn còn thấp. Số phụ nữ trong Nhóm các chuyên gia chính phủ của LHQ về việc sử dụng CNTT-TT, chịu trách nhiệm đánh giá các mối đe dọa trên mạng hiện có và mới nổi, cùng với các nhiệm vụ khác, chỉ đạt trung bình 20%^{iv} kể từ khi thành lập, thấp hơn nhiều so với mức 30% được khuyến nghị về mức độ ảnh hưởng. Các khuôn khổ an ninh mạng được phát triển có sự tham gia của phụ nữ và phản ánh quan điểm về giới sẽ làm giảm nguy cơ chung đối với thế giới mạng.

Phòng ngừa: Kết hợp quan điểm giới vào an ninh mạng giúp thúc đẩy nỗ lực hòa bình và an ninh rộng lớn hơn. Các mô hình trực tuyến dựa trên giới và hệ thống cảnh báo sớm cho thấy rõ sự xuất hiện của xung đột, cũng như cung cấp thông tin về khả năng phục hồi của cộng đồng. Ví dụ, báo cáo trực tuyến về gia tăng bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái có thể cung cấp dấu hiệu ban đầu về bạo lực tiềm ẩn liên cộng đồng, những hành vi và thông điệp mang ý nghĩa kích động thù địch trên mạng có thể cho thấy tình dễ bị tổn thương trước chủ nghĩa cực đoan bạo lực và cực đoan hóa. Ngoài ra, phụ nữ và trẻ em gái có thể được trao quyền để lên tiếng trong thế giới kỹ thuật số nhằm phá bỏ và chống lại những nội dung kích động sai lệch về nhận thức, như trường hợp của UN Women hỗ trợ các diễn viên hài ở Ấn Độ, Indonesia và Malaysia thông qua các video trực tuyến chống lại định kiến giới mà các tổ chức cực đoan bạo lực áp đặt.

Bảo vệ: Ở phạm vi toàn cầu, các quốc gia nhất trí áp dụng luật pháp quốc tế cho không gian mạng^v. Điều này đã được nhắc lại ở cấp khu vực, bao gồm cả các quốc gia thành viên ASEAN.^{vi} Trung tâm của một không gian mạng, nơi các nguyên tắc của pháp luật được tôn trọng, là bảo vệ các quyền con người của tất cả người dùng. Việc thiếu các quan điểm về giới trong các khuôn khổ an ninh mạng cho đến nay đòi hỏi phải có sự quan tâm và cân nhắc cụ thể để đẩy nhanh việc bảo vệ các quyền con người của phụ nữ và trẻ em gái. Khi làm như vậy, các mối đe dọa trực tuyến ảnh hưởng đến phụ nữ

và trẻ em gái, chẳng hạn như bóc lột và lạm dụng tình dục trực tuyến, sẽ được giải quyết tốt hơn, đồng thời giảm nguy cơ bị tấn công trước tội phạm mạng và tội phạm được hỗ trợ bằng các phương tiện kỹ thuật số, chẳng hạn như tuyển dụng phụ nữ và trẻ em gái trong các mạng lưới buôn bán người.

Xây dựng hòa bình: Các nhà hoạt động về quyền con người cho phụ nữ và các tổ chức xã hội dân sự đã tận dụng thế giới kỹ thuật số để tăng khả năng tiếp cận và khả năng áp dụng trong công tác xây dựng hòa bình. Các nhà xây dựng hòa bình là nữ giới đang sử dụng hệ thống cảnh báo kỹ thuật số để nhanh chóng thu thập và chia sẻ quan điểm về các ưu tiên hòa bình và an ninh với các nhà hòa giải và đàm phán, họ đã phát triển các giải pháp công nghệ thấp dựa trên đồ họa và giọng nói được ghi âm để tiếp cận phụ nữ và trẻ em gái dễ bị tổn thương nhất, bao gồm cả phụ nữ và trẻ em gái khuyết tật, đồng thời cung cấp các khóa đào tạo về kiến thức kỹ thuật số để trao quyền cho phụ nữ và trẻ em gái tăng cường sự tham gia của bản thân vào các vấn đề chung và đẩy mạnh tiếng nói kỹ thuật số của họ. Không có giới hạn đối với công việc xây dựng hòa bình mà phụ nữ có thể làm trực tuyến nhưng không gian kỹ thuật số mà họ tham gia phải được bảo vệ.

KHUYẾN NGHỊ

- 1. Giải quyết các điểm mù về giới trong khuôn khổ an ninh mạng**

Với sự tham gia của phụ nữ, bao gồm cả xã hội dân sự và những người hoạt động về quyền con người của phụ nữ, đánh giá mức độ đáp ứng giới của các khuôn khổ an ninh mạng hiện có, gồm cả các khuôn khổ liên quan đến dữ liệu trực tuyến và quyền riêng tư, cũng như xây dựng và củng cố luật pháp, chính sách và thực tiễn về an ninh mạng có sự bao trùm về giới, tôn trọng quyền của phụ nữ và trẻ em gái đồng thời xác định và đáp ứng các nhu cầu về an ninh mạng của họ.
- 2. Hỗ trợ quyền công dân kỹ thuật số của phụ nữ và trẻ em gái để xây dựng hòa bình trực tuyến**

Hỗ trợ phụ nữ và trẻ em gái tiếp cận với internet và viễn thông, đặc biệt là trong thời điểm khẩn cấp, chẳng hạn như đại dịch COVID-19, và trong các môi trường xung đột và mong manh, lưu ý tính chất quan trọng của thông tin và truyền thông an toàn, đáng tin cậy trong những thời gian này. Hỗ trợ kiến thức kỹ thuật số cho phụ nữ và trẻ em gái, nâng cao nhận thức về kỹ thuật số và giảm tính dễ bị tổn thương trước các cuộc tấn công mạng.
- 3. Bảo vệ an ninh cho phụ nữ và trẻ em gái trong thế giới mạng**

Bảo vệ không gian kỹ thuật số mà phụ nữ và trẻ em gái tham gia đồng thời hỗ trợ các nền tảng để nâng cao nhận thức và giải quyết các mối quan tâm về nhân quyền của phụ nữ. Các sáng kiến về an ninh mạng, bao gồm giám sát kỹ thuật số phải hoàn toàn minh bạch, không vi phạm quyền của phụ nữ và trẻ em gái, đồng thời có các cách thức giải quyết việc lạm dụng dữ liệu.

ⁱ Liên quan đến các Tweets ở Ấn Độ, In-đô-nê-xi-a, và Phi-lip-pin từ ngày 01 – 22 tháng 5 năm 2020.

ⁱⁱ UNODA, Briefing by High-Representative for Disarmament Affairs, 22 May 2020.

ⁱⁱⁱ UNCTAD Data Tracker (2020)

^{iv} APC và WILFP, Why Gender Matters in International Cybersecurity, April 2020.

^v A/RES/70/237.

^{vi} ASEAN Regional Forum, 19th Session.